

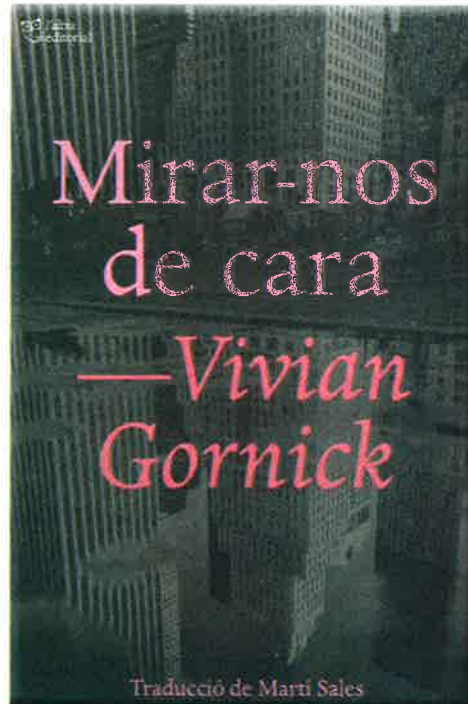
Petits assassinsats de l'ànima

La manera d'escriure assaig de Vivian Gornick és prou distinta al que hem anat llegint entre nosaltres els catalans. En efecte, l'escriptora nord-americana, que ha publicat *Mirar-nos de cara*, traduït per Martí Sales a L'Altra Editorial, més que adreçar-se a l'acadèmia o al periodisme, com se sol fer entre nosaltres, s'adreça a la vida.

Els seus assaigs mostren maneres de viure, maneres de comportar-se que em sobten i m'estranyen, que acaben conformant un estil de pensar. La sinceritat raonada, l'observació de les persones, la voluntat d'aclariment, l'absència de pedanteria són elements poc habituals, entre nosaltres.

Potser ben garbellat, un dels nuclis dels assaigs sigui l'afany de connexió íntima, amb si mateix, i la conversa intel·lectual amb els altres. I, és clar, la constatació de l'absència d'aquesta conversa intel·lectual, i els seus efectes inesperats: l'ofec, l'apatia i la pena.

Un dels articles del volum enfronta la seua experiència docent en una o altra universitat nord-americana, un d'aquells magnífics campus universitaris on idealment podries dedicar-te a escriure i llegir sense estressos laborals castradors. Comenta que ella entra i surt de l'ensenyament: s'hi està fora quatre mesos i hi torna per impartir cursos de novel·la o escriptura. Va i ve; ensenya i escriu.

↓ **ELS ASSAIGS DE GORNICK MOSTREN MANERES DE VIURE QUE EM SOBTEI I ACABEN CONFORMANT UN ESTIL DE PENSAR**

La forma de docència és tan insòlita entre nosaltres que no puc deixar de pensar que una de les raons de la seua versatilitat –diguem-ho així– sigui precisament la seua forma de vida. De fet, un dels papers interessants que escriu versa sobre “viure sol”, discerniment curiós.

La seua tesi és, dit bruscament,

que la universitat assassina l'ànima. Per una banda suggereix que la universitat és una de les institucions que vetllen per l'ànima. En canvi, conta les vides de certs professors d'un mateix departament que no es parlen durant temps perquè estan ressentits per una virulenta discussió que van tenir fa anys; conta la vida de professors tancats en el seu mausoleu moral, conta com un professor rebentà les rodes a un altre amb qui feia anys que no es saludava. Nota també que molts professors se senten en una posició social i intel·lectual menor al que idealment creuen que els correspon; veu amargors i lucideses fetes malbé; anota la presència d'una absència: la inexistència d'una conversa intel·lectual.

Els asseguro que l'article pagà la pena: explica, canviant el que calgui canviar, les maneres de viure que acaben provocant una universitat que no vetlla per la conversa intel·lectual sinó que produeix petits assassinsats de l'ànima.

L'ambient, les percepcions, m'han resultat familiars: això també se sol produir en instituts. Ella no s'està d'expressar que rarament xala tant com quan pot enraonar i escoltar un cervell lúcid en funcionament. El pur plaer.

L'assumpte és per rumiar-hi. Em sembla evident que les converses intel·lectuals –sense el matís de pedanteria que aquest mot sol evocar entre nosaltres– són formes de connexió amb si mateix i els altres, i una certa manera d'impedir aquesta amargor, d'aïllament vital, que els retratava unes ratlles més amunt.